

— Loimaan
ilmastosuunnitelma

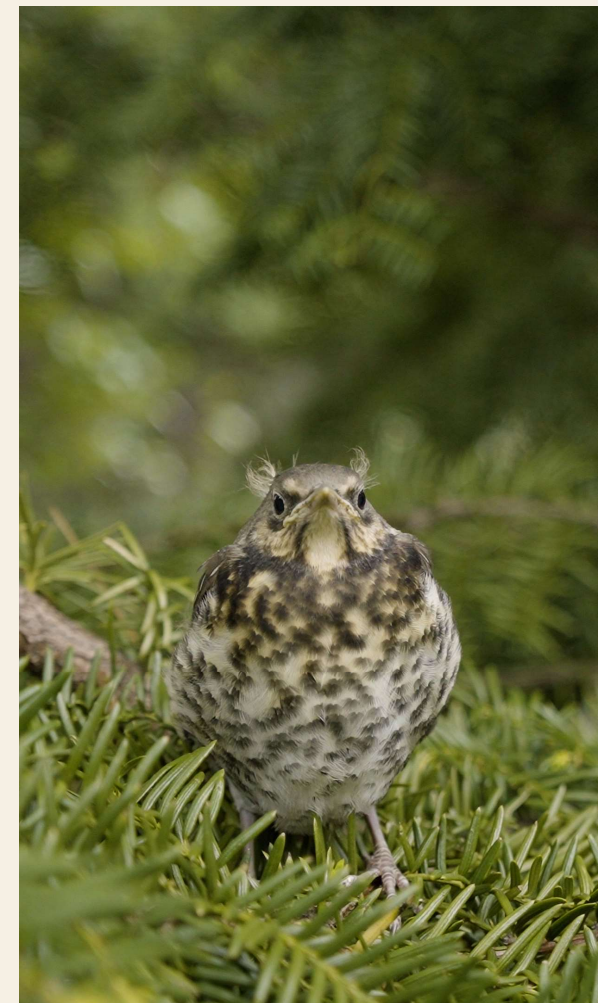

Sisällysluettelo

01	Aluksi	Keskeiset käsitteet ja lyhenteet	3
		Alkusanat	4
02	Ilmastotyön nykytila	Ilmastotyön verkostot	5
		Kaupungin päästökehitys ja tavoite	6
		Arvio tulevasta päästökehityksestä	7
		Tavoite päästöjen vähentämisestä	9
		Ilmastotyön painopisteet	10
03	Toimenpiteet ja mittarit	Energia ja materiaalit	11
		Liikenne ja työkoneet	16
		Kestävä ruokajärjestelmä	19
		Ympäristön tila	22
		Tietoisuus ja yhteistyö	24
04	Ilmastotyön seuranta	Työn organisointi	26
		Ilmastotyön vuosikello	27

Keskeiset käsitteet

Käsite	Määritelmä
Kasvihuonekaasu	Kasvihuonekaasu päästää läpi auringosta tulevan säteilyn, mutta absorboi maan pinnalta saapuvaa säteilyä. Näin ollen kasvihuonekaasulla on maapalloa lämmittävä vaikutus. Merkittäviä kasvihuonekaasuja ovat muun muassa vesihöyry, hiilidioksidi ja metaani.
HINKU-verkosto	Pääasiassa kunnille suunnattu, vuonna 2008 perustettu ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöiden verkosto.
Energiatehokkuus-sopimus (KETS)	Vapaaehtoinen sopimus, joka on tärkeässä roolissa, kun Suomi tavoittelee EU:n energiatehokkuusdirektiivin mukaisia tavoitteita. Sopimukseen voivat liittyä niin kunnat, yritykset kuin kiinteistö- ja vuokratyöyhtiöt.
CO ₂ e	Hiilidioksidiekvivalentti, jossa hiilidioksidin lisäksi on otettu huomioon myös muiden kasvihuonekaasupäästöjen ilmastoja lämmittävä vaikutus.
Päästökerroin	Päästökerroin kuvaa yhden yksikön aiheuttamaa kasvihuonekaasujen päästö määrää. Esimerkiksi sähköntuotannossa päästökerroin voidaan ilmoittaa grammoina hiilidioksidiekvivalenttia tuotettua kilowattituntia kohden (gCO ₂ e/kWh).
Päästökuilu	Ero nykyisillä toimenpiteillä saavutettavan päästö määrän sekä tavoitteen välillä.
Perusskenaario	Oletettujen olemassa olevien politiikkatoimien sekä muiden tiedossa olevien kansallisella tasolla päätettyjen toimien vaikutus alueen päästökehitykseen tulevina vuosina

Alkusanat

Kansalliset ilmastotavoitteet

Suomen tavoitteena on olla hiilineutraali vuoteen 2035 mennessä. Tavoitteen toteutuminen edellyttää päästövähennyksiä sekä hiilinielujen vahvistamista. Myös luonnon monimuotoisuuden eteen on tehtävä töitä tulevina vuosina.

Loimaan kaupungin ilmastotyö

Loimaan kaupunki on tehnyt pitkäjänteistä työtä kasvihuonekaasupäästöjen vähentämiseksi. Kaupunki kuuluu Hiilineutraalit kunnat –verkostoon ja on mukana kuntien energiatehokkuussopimuksessa. Tässä ilmastosuunnitelmassa esitetyt päästöt koskevat pääosin koko Loimaan alueella muodostuvia kasvihuonekaasuja, kuten liikenteestä ja kestävästä ruokajärjestelmästä muodostuvia päästöjä. Suunnitelmassa on esitetty myös kaupungin omalle toiminnalle asettamia päästötavoitteita ja toimenpiteitä, jotka perustuvat mm. kuntien energia-tehokkuussopimukseen. Tämä suunnitelma sisältää myös KETS:n edellyttämän toimenpide-suunnitelman.

Loimaan kaupunki on panostanut uusiutuvan energian lisäämiseen ja energiatehokkuuteen jo vuosia. Alueen kaukolämpö on tuotettu jo pitkään lähes kokonaan biopolttoaineilla. Kaupunki on vaihtanut katujen ja ulkoilureittien valaistusta LED-valaistukseksi ja monessa kaupungin kiinteistössä on luovuttu öljylämmityksestä. Kaupunki on ollut mukana hankkeissa, jotka ovat vieneet alueen ilmastotyötä eteenpäin. Hankkeiden avulla on lisätty muun muassa yritysneuvojen sekä maatalousyrittäjien tietoisuutta ilmastoasioista sekä hoidettu ja kunnostettu alueen vesistöjä.

Tämä ilmastosuunnitelma on laadittu vuonna 2023. Suunnitelman laatimiseen saatiin Ympäristöministeriön myöntämää valtionavustusta. Ilmastosuunnitelman sisältö noudattaa ilmastolain (423/2022) 14 a §:n mukaisia vaatimuksia. Suunnitelman kirjoittamista varten järjestettiin ilmastokysely alueen asukkaille sekä kaksi ilmastotyöpajaa kaupungin ja tytäryhtiöiden työntekijöille. Kyselyn ja työpajojen toteutuksesta sekä ilmastosuunnitelman laatimisesta vastasi Evate Oy yhdessä kaupungin työntekijöiden kanssa..

Ilmastotyön verkostot

Loimaan kaupunki on mukana kuntien energiatehokkuussopimuksessa (KETS)

Energiatehokkuussopimusten tavoitteena on energiatehokkuuden parantaminen sekä uusiutuvan energian lisääminen. Kaikkiaan eri alojen energiatehokkuussopimukseen on liittynyt yli 700 toimijaa ympäri Suomen, ja mukana on niin kuntia, yrityksiä kuin yhteisöjäkin. Nykyinen sopimuskausi jatkuu vuoden 2025 loppuun.

Loimaan kaupunki raportoi vuosittain omasta energiankäytöstään sekä toteutetuista energiatehokkuustoimista sopimuksen mukaisesti. Sopimustoiminta kannattaa, sillä se luo hyvän pohjan kaupungin energiankulutuksen hallinnalle, jonka lisäksi sopimukseen liittynyt kunta saa parempia avustuksia energiatehokkuushankkeisiin.

**ENERGIATEHOKKUUS-
SOPIMUKSET**

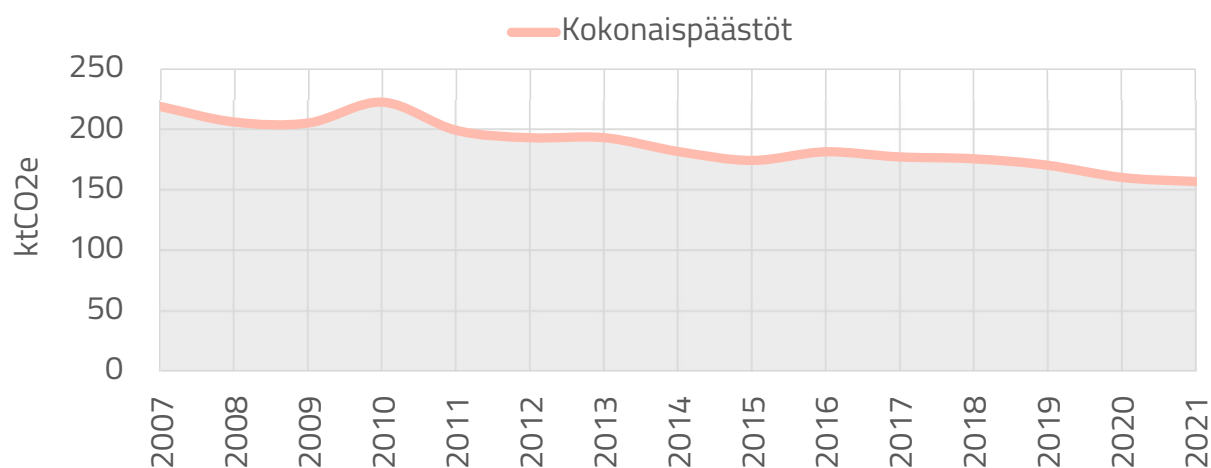
HINKU-verkosto

Hiilineutraalit kunnat –verkosto on ilmastonmuutoksen hillinnän edelläkävijöiden verkosto, jossa on mukana jo yli 90 kuntaa. Verkostoon kuulumalla kunnat sitoutuvat tavoittelemaan 80 %:n päästövähennystä vuoteen 2030 mennessä vuoden 2007 tasosta. Loimaan kaupunki on liittynyt verkostoon vuonna 2016.

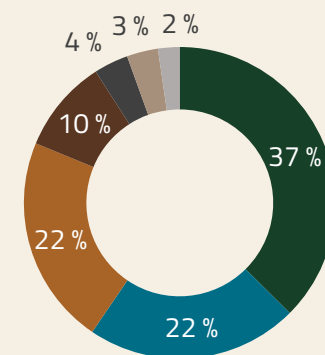

Kaupungin päästökehitys

Loimaan kasvihuonekaasupäästöt olivat noin 157 ktCO₂e vuonna 2021. Vuoden 2007 päästöistä ollaan saatu vähennettyä noin 28 %. Alla olevasta kuvasta löytyy kokonaispäästöjen kehitys vuodesta 2007 vuoteen 2021. Viereisessä kuvassa näkyy vuoden 2021 päästölähteiden osuudet. Vuonna 2021 maatalouden päästöjen osuus oli 37 % kokonaispäästöistä, tieliikenteen osuus 22 % ja rakennusten lämmityksen sekä kulutussähkön osuus 22 %. Työkoneiden osuus kokonaispäästöistä oli noin 10 %. Tiedot perustuvat Suomen ympäristökeskuksen päästölaskentaan. Löydät lisätietoja laskennasta osoitteesta <https://paastot.hiilineutraalisuomi.fi/>.

Päästölähteiden osuudet vuonna 2021

- Maatalous
- Tieliikenne
- Rakennusten lämmitys ja kulutussähkö
- Työkoneet
- Jätteen käsittely
- Teollisuus
- Muut

Arvio tulevasta päästökehityksestä

Loimaalle laskettiin arvio päästökehityksestä tuleville vuosille. Laskennassa käytettiin Suomen ympäristökeskuksen skenaariotyökalua¹. Työkalulla luotiin kaupungille perusskenaario, jossa oletetaan olemassa olevien politiikkatoimien sekä muiden tiedossa olevien kansallisella tasolla päätettyjen toimien vaikuttavan alueen päästökehitykseen tulevina vuosina. Lisätietoja näistä toimista löytyy muun muassa kansallisesta ilmasto- ja energiastrategiasta², keskipitkän aikavälin ilmasto-suunnitelmasta (KAISU)³ sekä toimialojen vähähiilisyystiekartoista⁴. Perusskenaarion mukaan Loimaan kaupungin päästöt laskevat vielä noin 35 ktCO₂e vuoteen 2030 mennessä vuoden 2021 tasosta.

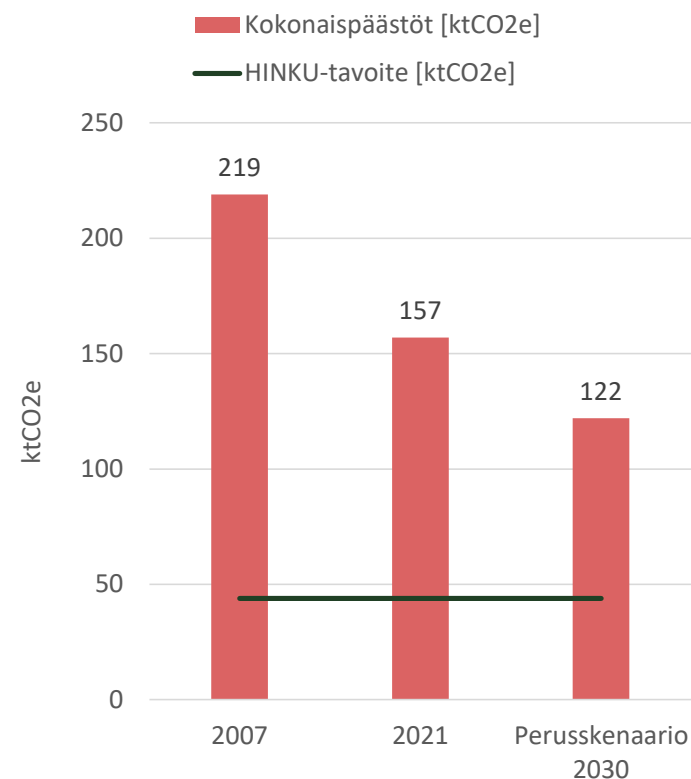
Perusskenaariossa on oletettu muun muassa, että öljylämmityksen määrä vähenee, rakennusten energiatehokkuus paranee, sähköntuotanto puhdistuu ja ajoneuvokanta sähköistyy ja uusiutuu. Myös väestöennuste on otettu huomioon. Maatalouden päästöissä on odotettavissa vain pieniä muutoksia tulevina vuosina, ja perusskenaariossa on oletettu maatalouden päästöt säilyvän vuoden 2020 tasolla.

¹ [Kuntien kasvihuonekaasupäästöjen skenaariotyökalu, Suomen ympäristökeskus](#)

² [Kansallinen ilmasto- ja energiastrategia, Työ- ja elinkeinoministeriö](#)

³ [Keskipitkän aikavälin ilmastopolitiikan suunnitelma, Ympäristöministeriö](#)

⁴ [Toimialojen vähähiilisyystiekartat, Työ- ja elinkeinoministeriö](#)

Arvio tulevasta päästökehityksestä

Perusskenaarion mukaiset toimet, esimerkiksi öljylämmityksestä luopuminen ja liikenteen sähköistyminen eivät tapahdu itsestään vaan vaativat toimenpiteitä. Kaupunki tekee toimenpiteitä omissa toiminnoissaan, ja kannustaa myös kuntalaisia ja alueen yrityksiä tähän. Toteutettavia toimenpiteitä on listattu ilmastosuunnitelman myöhemmillä sivuilla.

Tavoitteen saavuttaminen ja päästöhyvitykset

Perusskenaarion mukaiset toimenpiteet vähentävät päästöjä arviolta 41 % vuodesta 2007 vuoteen 2030. Tavoitteen saavuttamiseen tarvitaan lisää päästövähennystoimia sekä todennäköisesti myös päästöhyvityksiä. Alueella tuotetusta ja verkkoon myydystä aurinkosähköstä voidaan HINKU-laskentasääntöjen mukaan laskea päästöhyvityksiä. Loimaan alueelle on suunnitteilla useampi suuri aurinkopuisto, joiden yhteenlaskettu teho olisi toteutuessaan 210 MW.¹ Tällöin aurinkovoimaloista saataisiin päästöhyvityksiä yhteensä noin 8 ktCO₂e vuonna 2030.

¹ [Suomen vihreät investoinnit, Elinkeinoelämän keskusliitto](#)

Perusskenaarion mukaiset päästöennusteet sekä tavoiteskenaario

Päästölähde	Päästöt v. 2021 [ktCO ₂ e]	Päästöt v. 2030, Perusskenaario [ktCO ₂ e]	Päästöt v. 2030 Tavoiteskenaario [ktCO ₂ e]	Tavoite vuodesta 2021 vuoteen 2030 [%]
Maatalous	59	59	53	-10
Tieliikenne	34	24	22	-35
Rakennusten lämmitys ja kulutussähkö	34	17	16	-53
Työkoneet	15	12	10	-33
Jätteiden käsittely	6	3	3	-50
Teollisuus	5	5	3	-40
F-kaasut	3	2	2	-33
Raide- ja vesiliikenne	0	0	0	0
Yhteensä	157	122	109	-31

Tavoite päästöjen vähentämisestä

Loimaan tavoitteena on vähentää alueen kasvihuonekaasu-päästöjä tulevina vuosina. Tavoitteissa on huomioitu kaupungin elinkeinorakenne, arvio tulevasta päästökehityksestä, HINKU-verkoston vaatimukset sekä kansalliset ilmastotavoitteet. Koska ilmastolain (423/2022) 14 a §:n mukaan tavoitteeseen ei voi sisällyttää päästöhyvityksiä, on Loimaan kaupungille kirjattu kaksi tavoitetta. Tavoite 1 ei sisällä päästöhyvityksiä, kun taas tavoite 2 sisältää HINKU-laskentasääntöjen mukaiset päästöhyvitykset.¹

Koska alueella on paljon maataloustuotantoa, on kaupungin tavoite kansallisia päästövähennystavoitteita pienempi. Myös vertailuvuosi, sekä tarkastelussa mukana olevat päästöt poikkeavat kansallisista tavoitteista. Loimaan kaupunki käyttää vertailuvuotenaan HINKU-tavoitteen vuotta 2007. Päästöjä tarkastellaan HINKU-laskentasääntöjen mukaan ilman päästöhyvityksiä. Laskennasta jää pois teollisuuden päästöjä sekä läpiajo-liikenne. Laskenta kattaa kuitenkin noin 95 % kaikista alueen päästöistä.

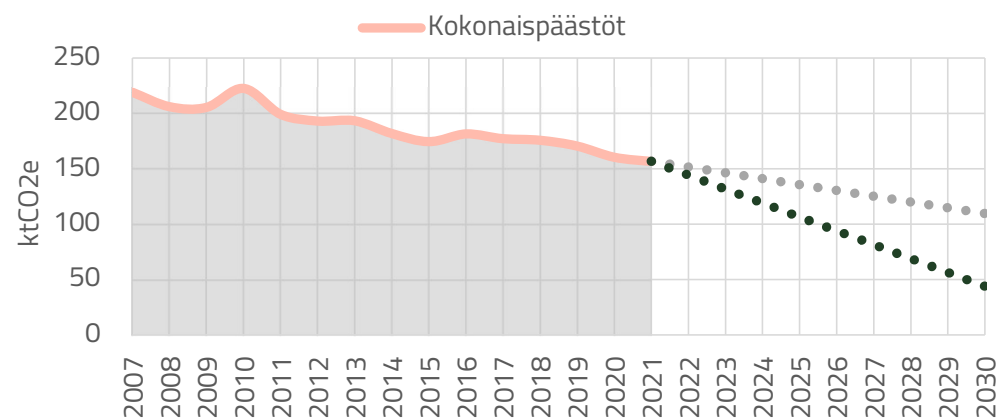
¹ [Hyväksyttävät päästöhyvitysmenettelyt HINKU-laskennassa](#)

Tavoite 1

Vähennetään alueen kasvihuonekaasupäästöjä 50 % vuodesta 2007 vuoteen 2030. Tällöin vuoden 2030 kokonaispäästöt tulisi olla 109 ktCO₂e tai alle.

Tavoite 2 (HINKU-tavoite)

Päästöhyvitykset¹ mukaan luettuna vähennetään alueen kasvihuonekaasupäästöjä 80 % vuodesta 2007 vuoteen 2030. Hyvitykset mukaan luettuna vuoden 2030 kokonaispäästöt tulisi olla 44 ktCO₂e tai alle.

Ilmastotyön painopisteet

Energia ja materiaalit

Uusiutuvan energian tuotannolla sekä energiatehokkuudella saadaan vähennettyä päästöjä merkittävästi. Myös materiaalikierroja on tehostettava.

Liikenne ja työkoneet

Liikenteen ja työkoneiden sähköistymisen lisäksi tarvitaan myös uusia toimintatapoja, kuten ajoneuvojen ja työkoneiden yhteiskäyttöä.

Kestävä ruokajärjestelmä

Ruoka tulee tuottaa luonnonvaroja säästämällä ja raaka-aineet tulee käyttää tehokkaasti. Kestävästi tuotetun ruoan on edistettävä myös terveyttä.

Ympäristön tila

Luonnon monimuotoisuutta sekä vesistöjen kuntoa tulee parantaa. Metsiä tulee käyttää vastuullisesti, hiilinielut huomioiden.

Tietoisuus ja yhteistyö

Kaupungin tehtävänä on innostaa alueen asukkaita ja yrityksiä ilmastotyöhön mukaan. Myös yhteistyö alueen muiden kuntien kanssa kannattaa.

Energia ja materiaalit

Materiaalien ja jätteiden kierrätystä tehostettava

Kiertotalouden edistäminen vähentää luonnonvarojen käyttöä. Käytetyt tavarat tulisi saada tehokkaammin kierrätettyä ja ostamisen sijaan tulisi suosia lainaamista.

Jätteiden käsittelyn päästöt ovat pienentyneet Loimaalla noin 44 % vuodesta 2007 vuoteen 2021. Muutos johtuu pääasiassa yhdyskunta-jätteen kaatopaikkasijoituksen vähentämisestä.

Kaupunki sitoutuu energiatehokkuuden jatkuvaan parantamiseen

Loimaan kaupunki pyrkii aktiivisesti parantamaan kiinteistöjensä energiatehokkuutta sekä ottamaan energiatehokkuuden huomioon hankinnoissa sekä uudis- ja korjausrakentamisessa. Työntekijöiden osaamista ylläpidetään ja kehitetään, ja työntekijöitä kannustetaan osallistumaan esimerkiksi energiatehokkuudesta ja uusiutuvasta energiasta kertoviin tilaisuuksiin ja webinaareihin.

Energia ja materiaalit

Kaupungin energiatehokkuussopimus

Loimaan kaupungin energiatehokkuussopimuksessa ovat mukana palvelurakennukset sekä kuntaomisteiset yhtiöt (Hulmin Huolto Oy, Kiinteistösaakeyhtiö Alastaro-koti sekä Loimaan vesi). Lisäksi mukana on katuvalaistuksen sähkönkulutus sekä kunnan omistamien ajoneuvojen ja työkoneiden polttoaineiden käyttö. Kaupungin Energiatehokkuussopimuksen vastuuhenkilönä toimii tekninen johtaja Antti Korte ja sopimuksen yhdyshenkilönä kiinteistöpäällikkö Harri Laaksonen.

Loimaan kaupunki on asettanut ohjeellisen 2 396 MWh:n energiansäästötavoitteen energiatehokkuussopimuskaudelle 2017-2025. Tavoite on 7,5 % vuoden 2021 kokonaiskulutuksesta, ja tavoitetta seurataan toteutettujen energiansäästötoimenpiteiden säästövaikutusten perusteella.

Kaupungin energiankäyttö vuonna 2021

	Sähkö [MWh]	Lämpö [MWh]	Polttoaineet [MWh]
Palvelurakennukset	7 589	15 555	3 925
Loimaan vesi	2 966	70	147
Hulmin Huolto Oy	-	-	62
Alastaro-koti	48	-	-
Ajoneuvot ja työkoneet	-	-	357
Katuvalaistus	1226	-	-
Yhteensä	11 829	15 625	4 492

Energia ja materiaalit, mittarit

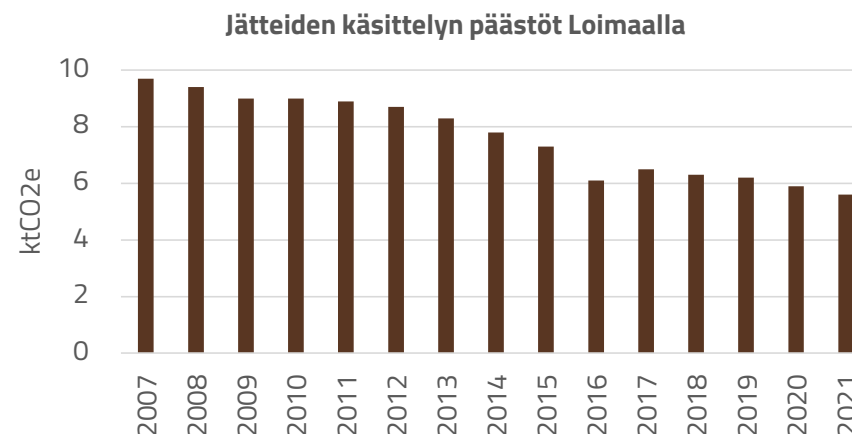
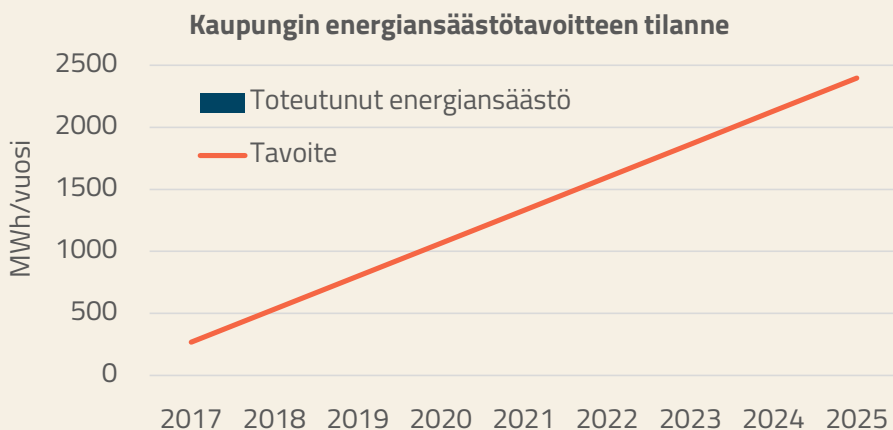
Kaupunki seuraa vuosittain energiansäästöavoitteen toteutumista, jätteiden käsittelyn päästöjä, alueella tuotetun aurinkoenergian määrää sekä kaupungin omaa energiankäyttöä (KETS). Jätteiden käsittelyn päästöt sekä tiedot alueella tuotetusta aurinkovoimasta saadaan vuosittain Suomen ympäristökeskuksen laskelmista. Lisätietoa laskelmista löytyy [Hiilineutraalit kunnat -verkkosivuilta](#).

1,6 GWh

Alueella tuotettu aurinkosähkön määrä vuonna 2021. Kasvua 23 % vuodesta 2020. Ei sisällä yli 1 MW_p:n voimaloita.

29,9 GWh

Kaupungin oma energiankäyttö vuonna 2022. Vähentynyt 6,6 % vuodesta 2021.

Energia ja materiaalit, toimenpiteet

Toimenpide	Lisätiedot ja tehtävät	Aikataulu	Vastuu
Kuntien energiatehokkuussopimuksen vuosiraportointi	<ul style="list-style-type: none">• Tehtyjen toimien säästövaikutusten laskenta• Vuosiraportointi	Vuosittain huhtikuun loppuun mennessä	Tekniset- ja ympäristöpalvelut
Kaupungin palvelurakennusten ilmanvaihtokoneiden käyntiaikojen optimointi		Jatkuvaa	Tekniset- ja ympäristöpalvelut
Aurinkoenergian lisääminen puhdistamolle		2025	Loimaan vesi
Suunnitelma jäljellä olevien katuväläistusten uusimisesta LED-tekniikkaa hyödyntäväksi	<ul style="list-style-type: none">• Laaditaan suunnitelma ja vaihdetaan loput valaisimet vuoteen 2028 mennessä	2023	Tekniset- ja ympäristöpalvelut
Kartoitus potentiaalisista aurinkoenergiakohteista kaupungin rakennuskannassa		2024	Tekniset- ja ympäristöpalvelut
Kaupunki suhtautuu myönteisesti alueen aurinkosähköhankkeisiin		Jatkuvaa	Tekniset- ja ympäristöpalvelut, kaavoitus
Myydään kaupungin käytöstä poistettua kalustoa kiertonet.fi:ssä		Jatkuvaa	Tekniset- ja ympäristöpalvelut, sivistyspalvelut

Energia ja materiaalit, toimenpiteet

Toimenpide	Lisätiedot ja tehtävät	Aikataulu	Vastuu
Osallistutaan vuosittain energiansäästöviikolle ja järjestetään energia-aiheista ohjelmaa oppilaitoksissa	<ul style="list-style-type: none">Vinkkejä saa alueelliselta energianeuvojalta (Valonia)	Vuosittain	Elinvoimapalvelut, sivistyspalvelut
Huomioidaan energiatehokkuus julkisissa hankinnoissa	<ul style="list-style-type: none">Sisällytetään Ministeriön julkaisema ohje "energiatehokkuus julkisissa hankinnoissa" osaksi hankintaohjeistusta seuraavassa päivityksessäHyödynnetään olemassa olevia verkostoja ja työkaluja hankintojen vähähiilisyteen liittyen (Keino-osaamisverkosto ja kriteeritietopankki)	Jatkuvaa	Hankintoja tekevät
Vaaditaan hankintoja tekeviltä henkilöiltä Motivan energiatehokkaat hankinnat –verkkokurssin suorittamista	<ul style="list-style-type: none">Verkkokurssi on kaikille avoin ja löytyy osoitteesta https://motiva-verkkokurssit.fi/kurssit/energiatehokkaat-hankinnat-verkkokurssi/	Jatkuvaa	Hankintoja tekevät

Liikenne ja työkoneet

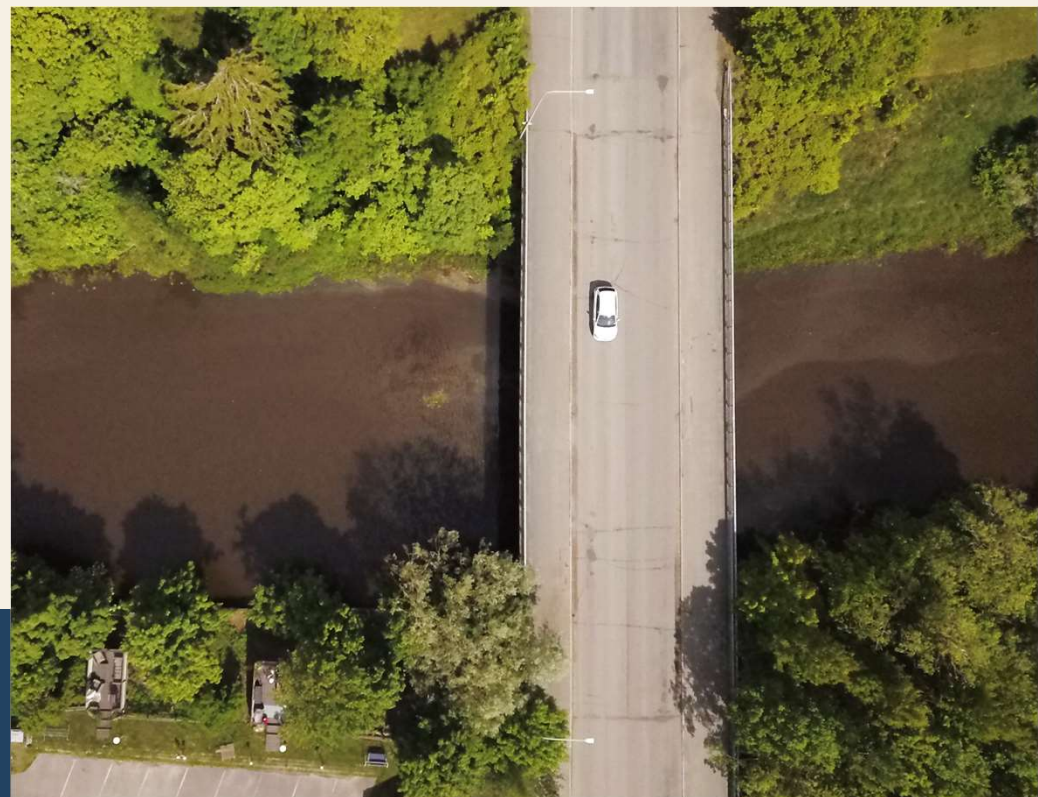
Liikenne

Loimaan kaupungin asukkaista yli puolet asuu kylissä ja taajamissa, keskustan ulkopuolella. Kaupunkiin on hyvät kulkuyhteydet, ja juna- ja bussivuoroja kulkee kaupungin läpi päivittäin. Kaupungin kasvihuonekaasupäästöistä hieman yli viidennes on peräisin tieliikenteestä.

Tieliikenteen päästöjä saadaan tulevaisuudessa vähennettyä pääasiassa ajoneuvokannan sähköistämällä. Hyvät kevyen liikenteen järjestelyt sekä paikallisliikenne edesauttavat päästöjen vähentämistä. Myös junayhteydet mahdollistavat Loimaalla vähäpäästöistä henkilöliikennettä.

Työkoneet

Työkoneiden osuus kaupungin kasvihuonekaasupäästöistä on noin 10 %. Laskelmassa on mukana muun muassa kaivurit, pyöräkuormaajat, metsätyökoneet, moottorikelkat, mönkijät ja maataloustyökoneet.

Liikenne ja työkoneet, mittarit

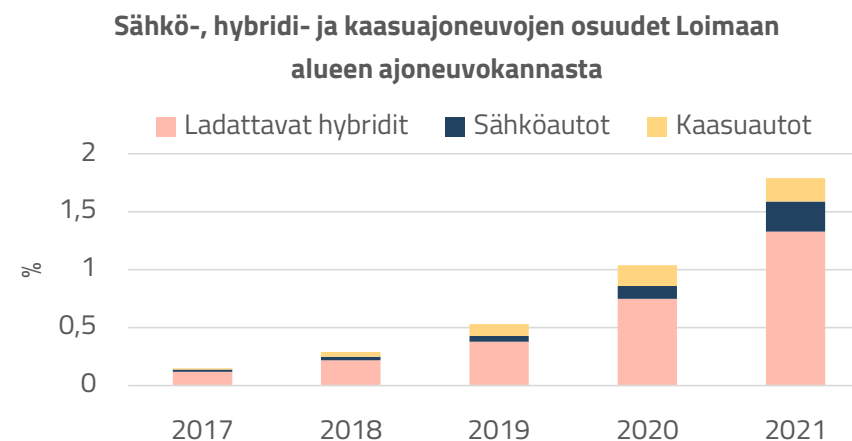
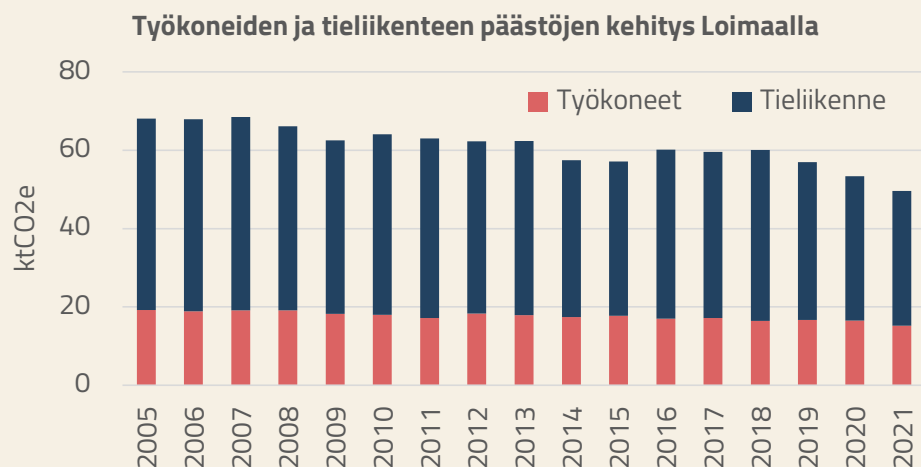
Kaupunki seuraa vuosittain Loimaan tieliikenteen ja työkoneiden päästöjen kehitystä sekä sähkö-, hybridi- ja kaasuajoneuvojen osuutta alueen ajoneuvokannasta. Tieliikenteen ja työkoneiden päästöjen laskenta perustuu Suomen ympäristökeskuksen HINKU-laskentamenetelmään. Laskennassa on mukana kuntaan rekisteröityjen ajoneuvojen päästöt. Lisätietoa laskelmista löytyy [Hiilineutraalit kunnat -verkkosivuilta](#).

166 kpl

Sähkö-, hybridi- ja kaasuajoneuvojen määrä vuonna 2021.

1,79 %

Sähkö-, hybridi ja kaasuajoneuvojen osuus ajoneuvokannasta vuonna 2021.

Liikenne ja työkoneet, toimenpiteet

Toimenpide	Lisätiedot ja tehtävät	Aikataulu	Vastuu
Kaupunkipyöräkokeilu	<ul style="list-style-type: none">• Kokeilu on osa EU-rahoitteista Scale Up -hanketta ja järjestelyistä vastaavaa Loimaan kaupunki yhdessä Varsinais-Suomen liiton ja Valonia kanssa• Kerätään palautetta kokeilusta pyörien vuokraussovelluksen asiakasarvioiden kautta	7-11/2023	Elinvoimapalvelut
Kehitetään alueen työmatkaliikkumista vähähiiliseen suuntaan	<ul style="list-style-type: none">• Kysely työmatkaliikkumisesta kaupungin sekä alueen yritysten henkilöstölle (toteutettu 2022)		Elinvoimapalvelut
Energiatehokkaan kaluston hankinta	<ul style="list-style-type: none">• Hankitaan akkukäyttöisiä työkoneita viheralueiden hoitoon polttomoottorikäyttöisten sijaan	Jatkuvaa	Tekniset- ja ympäristöpalvelut

Kestävä ruokajärjestelmä

Kestävä ruokajärjestelmä

Ruoan tuotannossa on huomioitava luonnonvarojen kestävä käyttö ja raaka-aineet tulee hyödyntää tehokkaasti. Keskivertosuomalaisen hiilijalanjäljestä noin viidennes tulee ruoankulutuksesta.

Ilmastokestävä ruokalautanen sisältää kohtuudella lihaa ja maitotuotteita. Kalaa ja kasviksia tulisi lisätä lautaselle entistä enemmän. Ruokahävikin määrää tulee vähentää niin alkutuotannossa, jalostuksessa, kaupoissa kuin kodeissa ja ruokapalveluissa.

Kaupunki voi osaltaan edistää ruoan ilmastovaikutusten vähentämistä esimerkiksi suosimalla lähi-, kala- ja kasvisruokaa ruokapalveluissa. Myös biojätteen määrän seuranta ja esilletuonti vähentää hävikin syntyä ja auttaa ilmastokestävän ruokalistan suunnittelussa.

Kestävä ruokajärjestelmä, mittarit

Kaupunki seuraa vuosittain Loimaan alueen maatalouden päästöjen kehitystä. Maatalouden päästöt lasketaan muun muassa kuntakohtaisten eläinmäärien ja lannoitekäytön mukaan. Lisätietoa maatalouden päästölaskennasta löytyy [Suomen ympäristökeskuksen verkkopalvelusta](#). Lisäksi ilmastosuunnitelmasta löytyy ruoankulutuksen päästöt vuodelta 2015. Tiedot perustuvat Suomen ympäristökeskuksen [kulutusperusteisiin kasvihuonekaasupäästöihin](#).

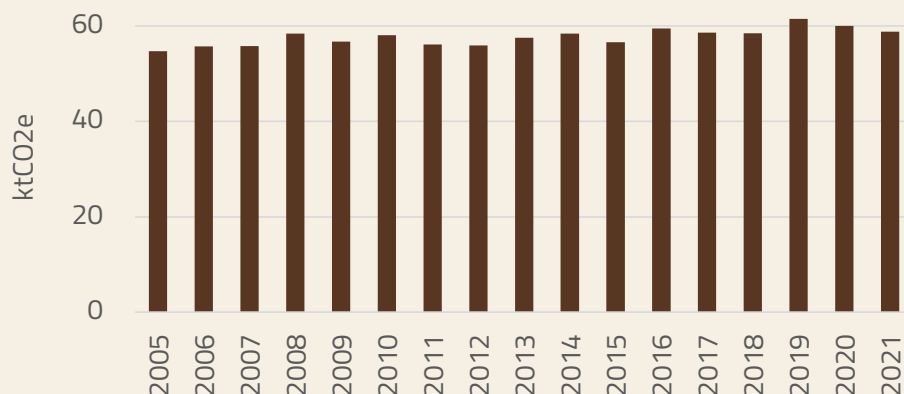
60 ktCO₂e

Maatalouden päästöt vuonna 2021.

33,6 ktCO₂e

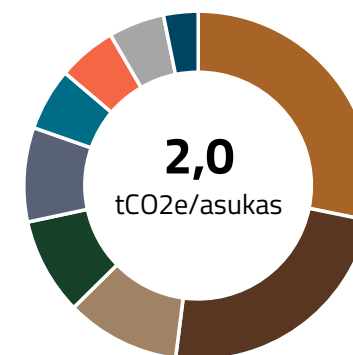
Ruoankulutuksen päästöt vuonna 2015.

Maatalouden päästöjen kehitys Loimaalla

Ruoankulutuksen päästöt Loimaalla vuonna 2015

- Maitotaloustuotteet ja munat
- Liha
- Leipä ja viljatuotteet
- Muut kasviperäiset tuotteet
- Kasvikset
- Alkoholijuomat ja tupakka
- Hedelmät ja marjat
- Alkoholittomat juomat
- Kala

Kestävä ruokajärjestelmä, toimenpiteet

Toimenpide	Lisätiedot ja tehtävät	Aikataulu	Vastuu
Jaetaan ylijäämäruoka eteenpäin	<ul style="list-style-type: none">Jaetaan jäämäruokaa paikallisille yhdistyksille useana päivänä viikossa	Jatkuvaa	Ruokapalvelut
Vähennetään ruokahävikin syntyä ruokapalveluissa	<ul style="list-style-type: none">Kampanjointia biojätteen määrän vähentämisestä kouluilla vuonna 2023	Jatkuvaa	Ruokapalvelut
Tarjotaan kasvisruokaa kouluissa	<ul style="list-style-type: none">Yläkouluikäisille tarjolla kasvisruokaa jokaisena koulupäivänä. Muissa yksiköissä kasvisruokaa tarjotaan kerran viikossa.	Jatkuvaa	Ruokapalvelut
Lisätään lähiruoan hankintaa ruokapalveluissa mahdollisuuksien mukaan	<ul style="list-style-type: none">Elintarvikehankintoja tehdään paikallisilta yrittäjiltä perunan, salaatinkastikkeiden, leipomo-tuotteiden sekä muutaman elintarvikeoston osalta.	Jatkuvaa	Ruokapalvelut
Edistetään ilmastokestävää maataloutta Tieto käyttöön, hiili peltoon (HIILIPELTO) –hankkeen avulla	<ul style="list-style-type: none">Pellonpiennartilaisuus Loimaalla Novidan koulutilalla (21.9.2022)Hankkeen toteuttajina Valonia/Varsinais-Suomen liitto, MTK Varsinais-Suomi ja ProAgria Länsi-Suomi. Rahoittaja Maa- ja metsätalousministeriö	2022-2024	Maaseutupalvelut

Ympäristön tila

Ympäristön tila

Luonnon monimuotoisuuden turvaaminen ja alueen hiilinielujen säilyttäminen ovat tärkeitä toimenpiteitä, jotka vaativat erityistä huomiota tulevina vuosina. Alueen metsät ja vesistöt toimivat myös virkistysalueina ja mahdollistavat lähiruoan hankinnan marjastuksen, kalastuksen ja metsästyksen kautta.

Ympäristön tilan arviointi

Ilmastosuunnitelma ei sisällä tässä vaiheessa mittareita ympäristön tilaan liittyen. Mittareita lisätään sitä mukaan, kun tietolähteitä tulee saataville.

Ympäristön tila, toimenpiteet

Toimenpide	Lisätiedot ja tehtävät	Aikataulu	Vastuu
Loimijoen alueellinen vesistöyhteistyö	<ul style="list-style-type: none">Kaupunki mukana Loimijoki-ryhmässä	Jatkuvaa	Tekniset- ja ympäristöpalvelut
Haitallisten vieraslajien kartoitus ja torjunta (VieKas LIFE –hanke)	<ul style="list-style-type: none">Vieraslajit tutuiksi näyttely pääkirjastossa (8/2023)	2018-2023	Tekniset- ja ympäristöpalvelut
Kaupunki on myötämielinen Hirvikosken padon luonnonmukaistamiselle			Tekniset- ja ympäristöpalvelut

Tietoisuus ja yhteistyö

Tietoisuus ja yhteistyö

Kaupungin tavoitteena on osallistaa alueen asukkaita ja yrityksiä mukaan ilmastotyöhön. Kaupungin 80 % päästövähennystavoite koskee koko kaupungin alueen kasvihuonekaasupäästöjä, eli mukana on myös asukkaiden ja yritysten päästöt. Tavoitteen toteutuminen tarkoittaa, että mukaan pitää saada mahdollisimman laaja joukko alueen asukkaita ja toimijoita. Ilmastoasioita pyritään tuomaan aiempaa enemmän esille myös alueen oppilaitoksissa ja varhaiskasvatuksessa.

Tietoisuuden ja yhteistyön mittaaminen

Ilmastosuunnitelma ei alkuvaiheessa sisällä tietoisuuteen ja yhteistyöhön liittyviä mittareita. Sopivia mittareita tarkastellaan ilmastotyöryhmän tapaamisissa, ja niitä otetaan käyttöön työn edetessä.

Tietoisuus ja yhteistyö, toimenpiteet

Toimenpide	Lisätiedot ja tehtävät	Aikataulu	Vastuu
Ilmastopolku-työkalun käyttöönotto	<ul style="list-style-type: none">• Toimenpiteiden ja mittareiden vienti• Työkalun julkaisu	12/2023	Tekniset- ja ympäristöpalvelut
Kaupungin ilmastosuunnitelman laatiminen	<ul style="list-style-type: none">• Avustuksen haku ympäristöministeriöltä• Ilmastokyselyn järjestäminen• Ilmastotyöpaja• Suunnitelman hyväksyntä valtuustossa	12/2023	Tekniset- ja ympäristöpalvelut
Viestintää ilmastoasioista	<ul style="list-style-type: none">• Viestitään ilmastokyselystä• Kerrotaan suunnitelman valmistumisesta ja tulevista toimenpiteistä	Jatkuvaa	Elinvoimapaalvelut

Työn organisointi

HINKU-työryhmä

Loimaan kaupungin ilmasto ja energiatehokkuustyötä koordinoi poikkihallinnollinen HINKU-työryhmä. Työryhmässä on edustettuina kaikki kaupungin palvelualat. Työryhmän jäsenet vievät toimenpiteitä eteenpäin omilla toimialoillaan. Työryhmässä ideoidaan uusia toimenpiteitä sekä seurataan toimenpiteiden toteutumista. Työryhmä kokoontuu kolme - neljä kertaa vuodessa. Työryhmä valitsee keskuudestaan puheenjohtajan ja sihteerin.

Vastuu energiatehokkuussopimuksen toteutumisesta

Kaupungin tekniset- ja ympäristöpalvelut vastaavat energiatehokkuussopimuksen vuosi- raportoinnista sekä energiatehokkuustoimien raportoinnista Ilmastopolku –työkalun avulla. Kaikki palvelualat vastaavat omien energiatehokkuushankkeidensa toteuttamisesta ja sisällöstä. Sopimustoiminnan tuloksia käydään läpi vuosittain HINKU-työryhmän tapaamisissa.

HINKU-työn vuosikello

HINKU-työn perustana toimii vuosikello, joka löytyy seuraavalta sivulta. Vuosikello auttaa työn organisoinnissa, ja tärkeimmät vuosittaiset toimenpiteet on jaettu eri vuodenaikoihin. Toimenpiteitä toteutetaan ja työstä viestitään ympäri vuoden. Tehtäviin kuuluu mm. aiheeseen liittyvien teematapahtumien ja koulutusten järjestäminen

Työryhmän jäsenet

Nimi	Tehtäväkuva
Antti Korte	Tekninen johtaja
Pirjo Kivinen	Ruokapalvelupäällikkö
Harri Laaksonen	Kiinteistöpäällikkö
Osmo Hongisto	Kaupungininsinööri
Paavo Laaksonen	Kehittämisjohtaja
Heidi Cavén	Markkinointi- ja viestintäsuunnittelija
Manne Pärkö	Sivistysjohtaja
Heidi Kauti	Varhaiskasvatusjohtaja

Ilmastotyön vuosikello

